

Datum: 11.3.2023

POSLOVNO POROČILO ZVEZE DRUŠTEV EKOLOŠKIH KMETOV SLOVENIJE ZA LETO 2023

Zveza društev ekoloških kmetov Slovenije je bila ustanovljena v letu 2017 z namenom združevanja in usklajevanja delovanja društev ekoloških kmetov v Sloveniji. Je edina reprezentativna NVO za področje ekološkega kmetovanja v Sloveniji,

Poslanstvo zveze :

1. Zastopanje interesov ekoloških kmetov Slovenije
2. Povezovanje in sodelovanje na področju ekološkega kmetovanja
3. Povečanje pridelave in predelave ekološke hrane v Sloveniji
4. Promocija ekološke hrane
5. Sodelovanje s sorodnimi organizacijami, MKGP, KGZS, BF, ITR, Zveza Biodinamikov Slovenije...

Zveza trenutno šteje nekaj več kot 400 članov.

1

V letu 2023 smo spremljali izvedbene uredbe Strateškega načrta skupne kmetijske politike (SN SKP) do leta 2027. Sodelovali smo na usklajevalnih sestankih in podajali ustne in pisne predloge na izvajanje SN SKP. Končno je MKGP upošteval nekatere izmed naših pripomb, ki smo jih podali že ob pripravi SN. Trudili smo se za čim bolj ekološkimi kmetom naklonjen razpis »Regijski pristop povezovanja lokalnih proizvodov s poudarkom na ekoloških proizvodih«, oz. t. i. »ekoregije«. Po mojih ocenah smo bili uspešni vsaj kar se tiče pozitivne diskriminacije pri točkovanju, žal pa tudi tu nismo dobili več informacij s terena, da bi lahko utemeljeno zahtevali spremembo SN. To bi bilo namreč potrebno, če bi želeli vpeljati večje spremembe.

Preko Delovne skupine za ekološko kmetovanje na MKGP smo podajali predloge za obravnavo. V začetku leta so na MKGP poskušali namesto Delovne skupine ustanoviti Svet za trajnostno proizvodnjo hrane, kar pa smo s protestom preprečili in tako je Delovna skupina ostala, poleg tega pa je bil ustanovljen Svet za ekološko kmetovanje in trajnostno proizvodnjo hrane, posvetovalno telo ministrice za kmetijstvo. Uspeli smo s skupnim predlogom akterjev na področju eko kmetijstva za vodstvo sveta. V letu 2023 smo se na Svetu pogovarjali predvsem o njegovem poslanstvu, nismo pa sprejeli kakšnih posebno pomembnih sklepov. Na kakšen način se bo razvijal dialog na tem področju bomo še videli v nadaljnjih letih.

Promocija ekološkega kmetovanja se še izvaja, za kar pa po našem mnenju MKGP namenja premalo sredstev, ki so premalo učinkovito porabljena. Ravno tako MKGP še vedno noče slišati o izvzetju prispevkov iz promocije Izbrana kakovost, ki jih plačajo eko kmetje. Za namen promocije »Ekološko + lokalno = IDEALNO« smo prejeli več kot 50000 nosilnih vrečk, saj nam je BF UM odstopila svoj del. Promocijo smo izvajali na sejnih AGRA, Narava-zdravje, Festival 3. ŽO, na Prazniku biodinamike,

na Prazniku ekoloških kmetij in eko praznikih, ki jih organizirajo članice ZVEZE, povabljeni pa smo bili k prevzemu finančnega dela organizacije promocije na Eurobasketu za ženske, ki je potekal v Ljubljani. Izpostavil bi še, da smo se na sejmu AGRA prvič predstavili z zasaditvenim poligonom, ki je bil za prvič uspešno izveden in je opravil svojo vlogo, bo pa v prihodnje treba več narediti za boljšo prepoznavnost. Želeli smo org

V letu 2023 smo končno prišli do nekaj sredstev iz Podnebnega sklada v višini 500,000,01 € z DDV v obliki Javnega naročila "Aktivnosti za pospeševanje razvoja ek. kmetovanja v letu 2023". ZDEKS se je prijavil kot partner v projektu skupaj s prijaviteljem KGZS in partnerji Univerza Maribor, KIS in Čebelarsko zvezo Slovenije. Javno naročilo ni bilo izvedeno v smer prizadevanj ZDEKS, imelo je tudi cel kup pomanjkljivosti od neprimerne časovnega okvira do prekratke časovnice za izvedbo aktivnosti in nepripravljenosti ministrstva ob začetku izvajanja JN. Kljub temu ocenjujemo, da je doprineslo k izboljšanju odnosa med prijavitelji in k prepotrebni podpori v znanju za vse deležnike pri razvoju ekološkega kmetijstva v Sloveniji. V okviru JN smo zaposlili Uroša Brankoviča za polni delovni čas za pol leta, morali pa smo se tudi registrirati kot DDV zavezanec, saj so bili predvideni prihodki višji od cenzusa za obvezno vključitev v sistem. Da smo lahko JN izvedli, smo morali vzeti posojilo v višini 15.000 €, ki pa smo že uspeli vrniti. Končne finančne slike izvedbe vseh aktivnosti še nimamo, saj je bilo JN podaljšano do konca junija 2024.

Naše delovanje sloni na prostovoljskem delu, je pa MKGP namenilo skupno 20.000 € za delovanje društev na področju ekološkega kmetijstva, kar je 10.000€ več kot leto poprej. To nam je omogočilo plačilo 40 ur mesečno za Marijo Marinček in sicer za opravila, ki se tičejo financ zveze. Imamo premalo finančnih sredstev, da bi zaposlili vsaj eno osebo, ki bi vodila redna administrativna in organizacijska dela, obseg dela pa se je toliko povečal, da bi bila takšna oseba nujna.

Uspešno smo se prijavili na razpis Impact4Values, v okviru katerega smo zaposlili Uroša Brankoviča za polovični delovni čas od decembra naprej, cilj projekta pa so spremembe na področju ekološke prehrane v Javnih zavodih. Prijavili smo se tudi na razpis Ekosklada za pilotno izvedbo ekološkega dne v nekaj javnih zavodih, katerega izid pa še čakamo.

Kljub stalnemu opozarjanju MKGP glede izvajanja Akcijskega načrta za ekološko kmetovanje, ki je bil sprejet leta 2022, je napredek zgolj na nekaj točkah, na večini pa se ne dogaja nič. ANEK naj bi bil podlaga za nadaljnje aktivnosti za doseg višje stopnje samooskrbe z ekološko hrano in upamo, da bo kljub počasnemu izvajanju dosegel svoj namen. V kolikor bi v letu 2023 uspeli dobiti eno zaposleno osebo vsaj za polovični delovni čas za izvajanje rednih dejavnosti zveze, bo tudi zveza lahko več pripomogla k hitrejšemu razvoju ekološkega kmetijstva v Sloveniji, saj so kljub velikemu obsegu prostovoljnega dela potrebe še bistveno večje.

Predsednik ZDEKS v letu 2023
Aleš Fister

